

הסכם הפרטה

אסיר מת = קנס של מאות אלפי שקלים

הזכיינית התחייבה: 5.2 מ"ר לאסיר, 5 ימי ביקור בשבוע ויותר הכשרה מקצועית לאסירים

פיקוח קבועה, שתורא שהזכייין מקיים את הנדרש על פי החוק וההיתר, נועד דה מיעצת ברשות שופט ברימוס, שפעם בשנה תפיק דו"ח לכנסת על התנהלות בית הסוהר. כרי לנטרל השארת אסירים בכלא משיקולים כלכליים, תשלם המדינה לזכיינית לפי מספר התאים הזמינים – ולא לפי מספר אסירים. במידה שלאסיר אין זמינות למים או לשירותים, התא הופך להיות לא זמין.

בית הכלא יאכלס על פי החוק כ-800 אסירים. במכרז נקבעו שגודל התא המינימלי יהיה 4.5 מ"ר לאסיר, למרות שבפועל יהנה כל אסיר מ-5.28 מ"ר בממוצע. 40% מהתאים יהיו שני אסירים, ובשאר – ארבעה. בנושא הביקורים, התחייב הזכייין לאפשר חמישה ימי ביקורים בשבוע. בהסכם נקבעו 71 פרמטרים, שאם יחדג מהם הזכייין, הוא ייקנס. מדובר בכש"ל במזון ובאספקתו, באבטחה, בכמות הסוהרים ובזכויות האסירים. לזכייין יותר לקזז קנסות במקרה שסיפק מעבר למה שהתחייב לגביו (לדוגמה שעות חינוך או הכשרה מקצועית). על בריחה ועל מוות לא טבעי יושת על הזכייין קנס של מאות אלפי שקלים.

מאת איציק סבן
החסכם בין המדינה לחברת "א.ל.א. אנשים למען אנשים ניהול וחסעלה" עדיין לא נכנס לתוקף, שכן המדינה עדיין לא נתנה היתר להקמתו של בית הכלא הפרטי. אם הזכייין ייתן תפר את סעיפי החסכם, או במיוחד את זכויות האסירים, תוכל המדינה לשלול את ההיתר או למנות מנהל ממונה זמני מטעם השב"ס אם תשרור בכלא אנרכיה.

ההפרטה מבוססת על המודל הבריטי: כל עובדי בית הסוהר הם אזרחים. שירות בתי הסוהר יקבע אילו אסירים ישובצו בכ"ל, מבין אסירים הש"פוטים עד שנה, כאלה השפוטים עד שלוש שנים ואין מניעה להוצאתם לחופשה ואסירים השפוטים עד שבע שנים שריצו רבע ממאסרם ואין מניעה להוצאתם לחופשה. בבית הכ"ל לא יהיו נשים, בני נוער, שב"חים, אסירים ביטחוניים, זרים לגירוש וע"צורים. את האסירים ישפטו רק אנשי שב"ס במדים והם אלו שיגדקו את תלונות האסירים. בכלא תהיה יחידת

נגד פרוץ דני גוטוויין

הפקרת האסירים לכלכלת השוק

הפרטת בתי הכלא היא הפרטת מונופול המדינה על השימוש בכוח, לסיבך הדיון ב"גבולות ההפרטה" אינו עניין תיאורטי בלבד. מתן תוקף חוקתי ייתן הכשר להפרטת יסודות ריבונות נוספים, כמו המשטרה ומ"ערכת המשפט עצמה. הניסיון האמריקאי מלמד כי רווחי תאגירי הכ"ל יאה מושגים על חשבון האינטרס הציבורי: צמיחה והשקעה בסוהרים ובשירותים לאסיר ופגיעה בשיקום. כאשר יפורו התפרעויות, ישלחו אסירים לצינוק וינצלו את עבודתם, ינחו את הקבלנים שיקולים כלכליים. גם הבטחת ה"רגולטור" למניעת פגיעה באסירים נשמעות מפוקפקות. בישראל אין בהכרח קשר בין ההבטחות למימושו. ההפרטה בארה"ב הביאה להתמרת הענישה, להבטחת תפוסת בתי הכלא. גם בישראל יפעל היגיון שוק זה, שייצור אינטרס כלכלי שידחף להעדפת הכליאה על פני הרווחה והשיקום. המצב הקשה במערכת הכליאה מחייב את שיפורה, ואולם הח"סכון אינו מצדיק התנערות מאחריות והפקרת אסירים וסוהרים לתעתועי השוק.

בעד פרוץ יצחק כץ

חיסכון למדינה ושיפור לאסירים

"ההפרטה משרתת אינטרס ציבורי מאחר שהיא תביא לחיסכון כלכלי ולשיפור בתנאי הכ"ל והקיימים". טוען פרופ' יצחק כץ, מנכ"ל מכון המחקר "מאגר מודעות" ומרצה למנהל ומ"דיניות ציבורית, המצטרף בהפרטת בתי הכלא בישראל. "בניגוד למערכת הציבורית, הסקטור הפרטי יודע לנהל בצורה יעילה יותר", הוא אומר, ומוסיף כי יש להתחיל כהליך מוגבל, כלומר ליצור פיילוט ראשוני שאם ייכשל יהיה גם האחרון מסוגו. "המערכת הציבורית של בתי הכלא נכשלה בגיהול, בתנאי הכליאה ובשיקום מוגבל של אסירים", אומר פרופ' כץ. "בית הכלא הפך להיות בית ספר לפשע, ושיעור העבריינים שחוזרים שוב ושוב לתוך כותלי הכלא גבוה. הד"כיי, לעומת זאת, מנע על ידי רווח וידע לנהל בצורה יעילה יותר. ישראל לא תהיה המדינה הראשונה שתפ"עיל בתי כלא פרטיים, וניתן ללמוד ולאמץ מודלים של הפרטות שנעשו בחו"ל". הביא לדפוס: דודי נסים

כלא שקמה (צילום: דני סלמון)